

Beriktigande

I sin artikel »SAK:n toiminta painostusryhmänä 1950-luvulla. I.» (*Politiikka* 1962: 1, s. 24, sista stycket) tycks Väinö Huuska vilja uppkonstruera ett motsatsförhållande mellan ett uttalande av statsministern (Fagerholm) i den regering, som under pågående generalstrejk trädde till här i landet lördagen den 3 mars 1956, och den framställning av den nye regeringschefens syn på statens förhållande till generalstrejken i dennas begynnelsekedje, som jag givit i min bok *Järjestösuhteet Suomen työmarkkinoilla*, s. 184 (jfr *Fackföreningar och arbetsmarknad i Finland*, s. 171). Mot statsministerns egen förklaring i hr Huuskas något fria återgivning, »että hallitus heti ensimmäisenä työpäivänään, joka oli sunnuntai, tarttui asiaan ja asetti välityslautakunnan» ställer hr Huuska min föregivna »tolkning» av statsministerns ståndpunkt, enligt vilken »yleislakko oli työntantajain ja työntekijäin välinen taistelu, joten hallituksen oli pysyteltävä sen ulkopuolella».

Man behöver bara kunna läsa innantill för att finna, att den nyss anförda konklusionen (»joten...») inte alls förekommer i min bok. Den har inte heller någon täckning i vad statsministern faktiskt sagt. Den måste vara uppfunnen av hr Huuska själv, som tydligen har svårt att skilja mellan varat och börat och som dessutom handskas högst ovarsamt med begreppet »taistelu ulkopuolella». Vad jag verkligen har sökt visa är blott, att enligt statsministerns officiella bedömning av situationen statsmakten icke var part i den utbrutna konflikten (men att riktigheten av denna ståndpunkt bestreds på arbetsgivarhåll). En sådan ståndpunkt behövde ju på intet vis hindra, att regeringen utan dröjsmål skred till åtgärder i syfte att åstadkomma en förlikning mellan de parter den räknade med. Jag har inte heller dolt, att detta var vad som skedde, fastän hr Huuskas formuleringar snarast komma läsaren att tro det motsatta om min framställning.

I själva verket gav statsministern offentligt och otvetydigt uttryck åt sin nyss omtalade ståndpunkt efter det att den av regeringen tillsatta förlikningsnämnden redan hade trätt i funktion. Detta skedde i ett radioanförande, som jag på sin tid själv lyssnade till. Det hade kanske varit bra, om jag hade hänvisat till detta såsom källa. Att jag inte gjort det sammanhänger, skulle jag tro, med att min redogörelse för generalstrejken över huvud taget till en viss grad bygger på personliga upplevelser och erfarenheter under generalstrejksveckorna. Det hade med andra ord blivit en ganska omständlig procedur att på varje enskild punkt ge noggranna belägg för gjorda uttalanden. Radioanförandet finns emellertid tryckt *in extenso* i den enda tidning, som kom ut under strejktiden, *Palkkatyöläinen* (se t.ex. Turun painos, 8. 3. 1956). Det finns dessutom refererat i de stencilerade nyhetsblad, som distribuerades under strejken, och i den sammanfattning av händelserna, som vissa tidningar publicerade efter generalstrejkens slut. Under sådana förhållanden borde det väl inte ha varit alltför svårt för hr Huuska att ta reda på hur det egentligen ligger till med fakta och ståndpunkter.

Om jag möjligen gjort mig skyldig till otillräckliga källhänvisningar, är nog hr Huuska ändå min överman i fråga om brist på akribi. Inte nog med att han påbördar mig ett felaktigt och förvirrat uttalande, som jag inte gjort mig skyldig till, och undertrycker påpekanden, som jag faktiskt gjort men som äro obekväma för hans konstruktioner. Han är också eljest slarvig i överkant, åtminstone i denna del av sin uppsats. Han omtalar två gånger efter varandra, att regeringen tillsatte en förlikningsnämnd (»välityslautakunta» resp. »tavallinen sovittelulautakunta»), och en mindre initierad läsare får knappast fullt klart för sig, om det fråga om ett eller två organ av detta slag. Att jag har fått båda mina förnamn felstavade är naturligtvis oviktigt, men det är symptomatiskt.